

اقتصادهای جهان در برهه‌ای از زمان به سر می‌برند که در معرض تحولات قابل توجهی در زمینه تغییرات تکنولوژی، تغییرات اقلیمی، تغییرات جمعیتی، حمایت‌گرایی و یا انتظارات و تقاضاهای شهروندان قرار دارند و هریک از آنها با چالش‌های خاص خود مواجه هستند. هیچ کشوری در برابر تغییرات، ایمن نیست و نحوه آماده شدن و واکنش دهی کشورها به شوک‌های ناگهانی یا روندهای بلند مدت بر میزان موفقیت و رفاه شهروندان و نهادهای آن اقتصاد تاثیر گذار است.

نتایج بررسی‌های موسسه مشاوره KPMG در گزارش شاخص آمادگی برای تغییر^۱ CRI که در ماه جولای ۲۰۱۷ منتشر شد، میزان آمادگی کشورها را در رویارویی با چالش‌های مذکور و میزان توجه و بهره‌برداری آنها از فرصت‌ها، را ارزیابی کرده است. سابقه تهیه این سلسله از گزارشات مربوط به سال ۲۰۱۲ است. در گزارش اخیر نه کشور^۲ از جمله ایران به فهرست کشورهای مورد بررسی اضافه شده و تعداد کشورها به ۱۳۶ مورد رسیده است.

این شاخص به عنوان ابزاری مهم در شناسایی نقاط قوت و ضعف عملکرد برخی اقتصادها و یافتن راهکارهایی برای تقویت آمادگی و مقاومت‌پذیری اقتصادهای ملی قابل استفاده است.

شاخص آمادگی برای تغییر، میزان توانایی کشورها را در مواجهه با تغییرات گوناگون در سه رکن: **آمادگی بنگاه، آمادگی دولت و آمادگی مردم و جامعه مدنی** ارزیابی می‌کند و هریک از ارکان سه‌گانه شامل ده زیر شاخص است. داده‌های

^۱ -Change Readiness Index, CRI

^۲ نه کشور اضافه شده در گزارش CRI ۲۰۱۷: ارمنستان، گویانا، ایران، ایرلند، لبنان، لستو، لیبیا، مولداوی و تاجیکستان

شاخص بر اساس منابع اطلاعات اولیه شامل دریافت نظرات ۱۳۷۲ نفر متخصص در کشورها و منابع ثانویه، استخراج بیش از ۱۲۵ متغیر جمع آوری و استفاده شده است.

توانایی بنگاه: در این رکن توانایی سازمان های خصوصی و دولتی برای مدیریت تغییر و رشد در محیط اقتصادی پویا سنجش می گردد. ۱۰ مولفه این شاخص شامل بررسی بازارهای کار، تنوع اقتصادی، باز بودن اقتصاد، نوآوری، تحقیق و توسعه، محیط کسب و کار، بخش مالی، حمل و نقل و زیر ساخت، ثبات بنگاه، بخش غیر رسمی و زیر ساخت تکنولوژی هستند.

توانایی دولت: در این رکن میزان توانایی و قابلیت دولت و نهادهای عمومی تنظیم کننده مقررات در زمینه مدیریت و اثر گذاری تغییر ارزیابی می شود. مولفه های این شاخص در برگزیده چارچوب اقتصاد کلان، اداره عمومی و روابط کسب و کار و دولت، تنظیم گری، بودجه و مالی، حاکمیت قانون، برنامه ریزی استراتژیک دولت، پایداری و محیط زیست، امنیت غذایی و انرژی، حقوق زمین و امنیت هستند.

توانایی مردم و جامعه مدنی: این رکن به بررسی توانایی مردم و جامعه مدنی در مواجهه با تغییر و پاسخ دهی به فرصت ها در قالب ده مولفه سرمایه انسانی، کارآفرینی، جامعه مدنی، شبکه های تامین اجتماعی، بهره برداری از تکنولوژی، جنسیت، فراگیری رشد، تغییرات جمعیتی، دسترسی به اطلاعات و سلامت می پردازد.

کشورهای برتر که رتبه اول تا دهم را در رتبه بندی شاخص آمادگی برای تغییر ۲۰۱۷ کسب کرده اند عبارتند از کشور سوئیس، سوئد، امارات متحده عربی، سنگاپور، دانمارک، نیوزلند، هلند، فنلاند، آلمان و انگلیس که همه این کشورها جزو اقتصادهای با درآمد بالا قرار دارند. هشت عدد از ده کشور برتر فاقد منابع طبیعی قابل توجه هستند و جمعیت شش کشور از ده کشور برتر، کمتر از ۱۰ میلیون نفر است.

در گزارش ۲۰۱۷ CRI، بالاترین امتیاز کسب شده مربوط به کشور سوئیس معادل ۰.۸۲۳ و کمترین مربوط به کشور سومالی معادل ۰.۲۲ است.

کشورهایی که در گزارش ۲۰۱۷ CRI در رتبه اکتسابی پیشرفت داشته اند شامل بوتان، رومانی و ایتالیا و کشورهایی که رتبه آنها تنزل یافته شامل السالوادور، کیپ ورد و کامبوج هستند.

کشور ایران با کسب امتیاز ۰.۴۶۶ در رتبه ۱۹۰م قرار گرفته که با توجه به نبود ایران در فهرست سالهای گذشته، ارزیابی در مورد ارتقاء یا تنزل رتبه ایران نیز ارائه نشده است.

در فهرست ۱۳۶ کشور مورد بررسی ۲۰۱۷ CRI، ۱۴ کشور مربوط به منطقه خاورمیانه و شمال افریقا بوده که کشور امارت متحده عربی رتبه اول را در بین کشورهای منادار است و رتبه ایران در این منطقه اقتصادی، ۸ام است.

جدول (۱) مقایسه رتبه ایران و برخی کشورهای منتخب را در شاخص CRI ۲۰۱۷ ارائه داده است. همان طور که مشاهده می شود رتبه ایران در مقایسه با کشورهای افغانستان و پاکستان بهتر ولی در قیاس با کشورهای امارات متحده عربی، ترکیه، عربستان و روسیه ضعیف تر است.

در بین ارکان شاخص توانایی تغییر ایران، بهترین رتبه مربوط به رتبه توانایی جامعه برای تغییر است و ضعیف ترین رتبه مربوط به توانایی بنگاهها در مواجهه با تغییرات است.

مقایسه رتبه توانایی بنگاهها برای رویارویی با تغییرات و مدیریت آن در کشور ایران حتی از رتبه مشابه کشورهای افغانستان و پاکستان نیز ضعیف تر است و نشان می دهد با توجه به مولفه های دهگانه مربوط به این رکن، بنگاههای ایرانی در وضعیت مناسبی از حیث محیط کسب و کار، زیر ساخت مالی، بازار کار، موانع تجاری، بخش مالی، توان نوآوری و تحقیق و توسعه و تنوع اقتصادی قرار ندارند.

جدول (۱) - رتبه شاخص آمادگی تغییر ۲۰۱۷ کشورهای منتخب

ردیف	کشور	رتبه کلی	رتبه توانایی بنگاه	رتبه توانایی دولت	رتبه توانایی جامعه	تغییر رتبه
۱	سوئیس	۱	۲	۴	۱	↑
۲	ایران	۹۰	۱۰۴	۸۳	۷۸	-
۳	ترکیه	۶۲	۶۵	۶۶	۶۳	↓
۴	عربستان سعودی	۲۶	۲۰	۲۲	۴۱	↓
۵	امارات متحده عربی	۳	۱	۲	۱۷	↑
۶	پاکستان	۱۱۵	۹۴	۱۲۵	۱۱۴	↓
۷	افغانستان	۱۲۷	۹۲	۱۲۷	۱۳۲	↑
۸	روسیه	۷۲	۸۷	۶۷	۶۱	↓
۹	چین	۳۶	۲۹	۳۲	۵۴	↑

منبع داده‌ها: CRI ۲۰۱۷